

Alk

Alca torda

Álka

Razorbill

Alken yngler på fuglefjelde og klippekyster i Nordatlanten. Underarten *A. t. islandica* yngler på Island, Færøerne, De Britiske Øer samt i Nordvestfrankrig, og underarten *A. t. torda*, yngler i Nordøstamerika, Vestgrønland, Skandinavien, Østersøen og Hvidehavet. De største europæiske bestande findes på Island, De Britiske Øer og Norge. Fugle fra de nordlige bestande forlader yngleområderne for at overvintrø længere mod syd. På Færøerne er underarten *A. t. islandica* en almindelig ynglefugl med en bestand på omkring 4.500 par. Underarten *A. t. torda* er en meget sjælden gæst på Færøerne (ét fund). Der har på Færøerne været jagt på alk gennem mange år. Indtil 1979 var skydning tilladt hele året, inklusive sommersæsonen indtil 1979. I dag er skydning kun

tilladt fra 1. oktober til 20. januar. Reguleringen af jagttiderne har resulteret i en væsentlig forøgelse af jagttrykket om vinteren (J-K.Jensen, personlig observation).

Mærknings- og genmeldingsdata

I alt er 64 alke ringmærket på Færøerne, fordelt på otte lokaliteter (fig. 2), flest på Stóra Dímun (33) og Viðoy (8). Fuglene er overvejende fanget med snare. Første gang alk blev mærket på Færøerne var i 1927 (Skúvoy). Flest er mærket i årene 1970 (41), 1968 (10) og 1962 (4) (fig. 4). Fuglene er mærket i perioden 8. juni til 16. august, fordelt med 47 i juni, 14 i juli, og 3 i august (fig. 3). Ingen af de mærkede fugle er kønsbestemt. Blandt aldersbestemte fugle (n=63) er 11% unger og 89% ældre fugle (2k+).

Den færøske mærkning har resulteret i 10 genmeldinger, svarende til en genmeldingsprocent på 15,6%. Ni genmeldinger er fra Færøerne og én fra udlandet (fig. 1). Alle 10 genmeldte fugle er ringmærket i yngletiden (juni-juli) og tilhører sandsynligvis den færøske bestand. De ni fugle genmeldt på Færøerne er genmeldt i yngletiden (april-juni) (fig. 3). Genmeldinger er fra 1927 og 1970-75 (fig. 4). 122 alke mærket i udlandet er genfundet på Færøerne (fig. 5).

Træk, overvintring og spredning

Fra efterårs- og vintersæsonen foreligger blot ét genfund af en færøsk-mærket alk, som også er det eneste genfund fra udlandet: En alk blev mærket som voksen 8. juni 1927 på Skúvoy, blev skudt 5½ måned senere (23. november) i Hjeltefjorden vest for Bergen i Norge, 660 km øst for mærkningsstedet (fig. 1).

Fakta Facts

Mærkninger *Birds ringed* 64
- heraf mærket som unger *Ringed as chicks* 7 (11%)

Genmeldinger *Recoveries*
Antal genmeldinger *No. of recoveries* 10
- heraf udenfor Færøerne *Recovered abroad* 1
Antal fugle *No. of individuals* 10
- heraf mærket som unger *Ringed as chicks* 0
Genmeldingsandel *Proportion recovered* 15,6%
Mærket i udlandet og genmeldt på Færøerne
Ringed abroad, recovered in the Faroes 122

Ekstremer *Extremes*
Højeste alder *Oldest bird* 8 år 11 mdr.
Længste afstand *Longest distance*
Norge Norway 660 km

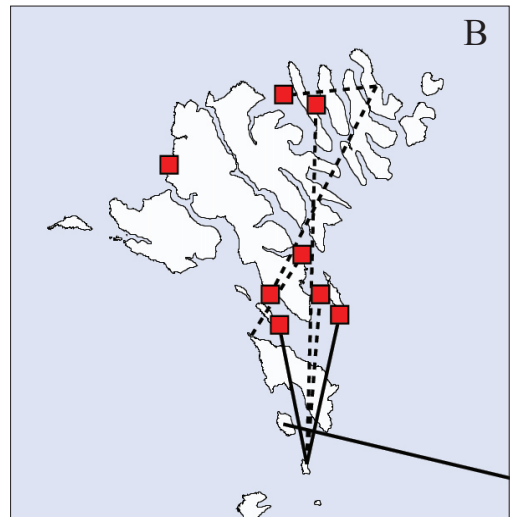
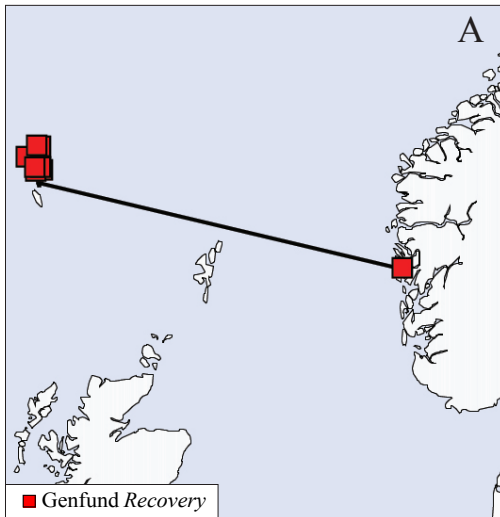

Fig. 1. A) Samtlige genfund af alk ringmærket på Færøerne (n=10) og B) genfund på Færøerne. Fuldt optrukne linjer angiver direkte træk, mens stiplede linjer forbinder mærknings- og genfundssted. A) All recoveries of razorbills ringed in the Faroes (n=10) and B) recoveries in the Faroes. Unbroken lines indicate direct migration and dashed lines connect ringing and recovery sites.

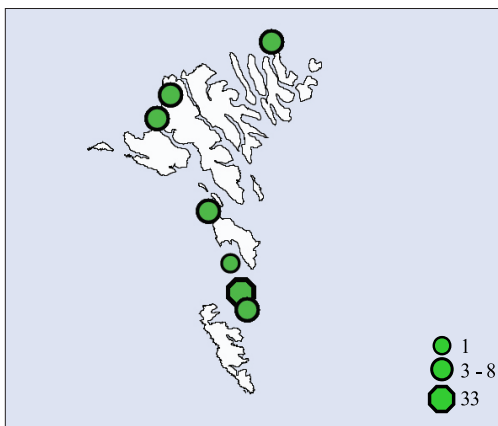

Fig. 2. Mærkningslokaliteter for alk ringmærket på Færøerne (n=64). Ringing sites of razorbills ringed in the Faroes (n=64).

Hvor den færøske alke-bestand overvintrer er fortsat ukendt. Vinterbestanden ved Færøerne består af fugle fra især Island men også fra Storbritannien (fig. 5). Udenlandske alke er primært genmeldt i efterårs- og vintersæsonen (september-januar, 91%). De er mærket i juni-juli på Island (88), Storbritannien (29) og Rusland (1). Et langdistance-genfund gæl-

der en alk ringmærket som unge 15. juli 1961 i Onesjskaja bugten i det sydlige Hvidehav og dræbt 5. juni 1962 nær Tórshavn, 2.275 km vest for mærkningsstedet. Andelen af fugle mindre end ét år gamle, som er genmeldt på Færøerne (n=13), er 38% for britiske fugle og 54% for islandske fugle.

I alt syv færøsk-mærkede alke er genmeldt i yngletiden i et efterfølgende år, op til 9 år efter mærkningen, i en gennemsnitlig afstand af 30 km fra mærkningslokaliteten (0-67 km). Disse genmeldinger er utvivlsomt forbundne med den jagt, som var tilladt i sommertiden frem til 1979. Tre fugle mærket på Stóra Dímun er i en efterfølgende ynglesæson (3-5 år) genmeldt ved henholdsvis Nólsoy (2) og Kalsoy (1). To fugle mærket på Viðareiði er i en efterfølgende ynglesæson (5-6 år) genmeldt vest for Kalsoy og Hestur.

De udenlandsk-mærkede fugle er frem til 1976 alle genfundet i månederne maj-juli (n=13). I perioden 1981-2007, efter jagt blev forbudt i yngletiden, er 96% genmeldt i oktober-januar. Af alke mærket i udlandet og genfundet i yngletiden på Færøerne (maj-juli) er 12 fra Skotland og en fra Rusland. Fugle mærket

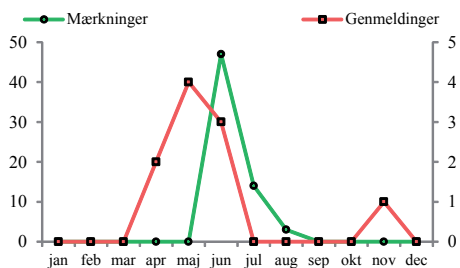

Fig. 3. Mærknings- og genmeldingsmåned for alk ringmærket på Færøerne. Month of ringing (green circles) and recovery (red squares) of razorbills ringed in the Faroes.

som ungfugle i udlandet og genfundet i yngletiden på Færøerne er genmeldt henholdsvis et år (1), to år (3) og tre år (3) efter mærkningen. Fugle mærket på Island (n=95) er genmeldt ved Færøerne i perioden 28. september til 14. februar, flest i november (29).

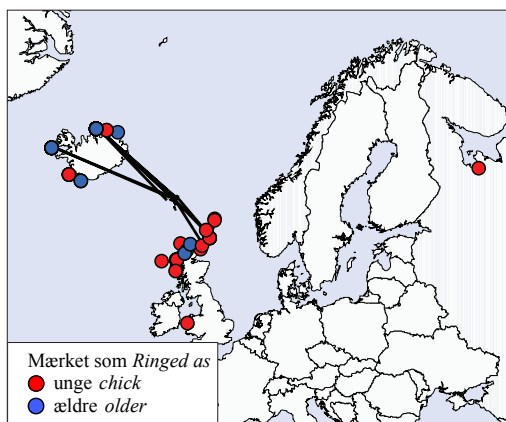

Fig. 5. Mærkningslokaliteter for alk ringmærket i udlandet og genmeldt på Færøerne (n=122). Linjer viser direkte træk. Recovery sites of razorbill ringed abroad and recovered in the Faroes (n=122). Lines show direct migration.

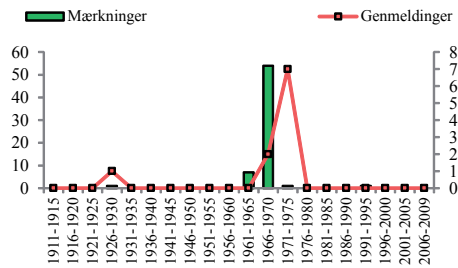

Fig. 4. Mærknings- og genmeldingsår for alk ringmærket på Færøerne, i femårsperioder. Year of ringing (green bars) and recovery (red squares) of razorbills ringed in the Faroes (five-year periods).

English summary

Razorbill is a breeding bird in the Faroes, with approximately 4,500 breeding pairs. There has been extensive hunting of razorbill in the Faroes, but since 1979 hunting has been permitted only in the winter. This has created a potential bias toward winter recoveries. 64 birds have been ringed in the Faroes, most on Stóra Dimun (33) and mostly as adults (89%). There are 10 recoveries of Faroese ringed razorbills, one of them from abroad. There are a total of 122 recoveries of foreign ringed razorbills from Iceland (95), Great Britain (26) and Russia (1). Most of the foreign ringed recoveries during the breeding season are of British birds (92%).